

tilbagegive. Hvis derimod det ærede Medlem har ment, at jeg i Reglen har været nødsaget til at betegne de Lovforslag, der komme frem fra det ærede Medlems Side, som ubrugelige, da kan jeg ikke sige Andet, end at denne Bemærkning i det Sele er ret rigtig.

Octavius Hansen: Saafremt nærværende Lovforslag ikke gif videre end at give, hvad der gives i Loven af 4de Juli 1850, nemlig en Bemyndigelse for vedkommende Kommune til at foretage Expropriation og at opføre Boliger, naar den maatte finde, at der paa Egnen var Trang til gode og sunde Boliger for Folk, der have Raad til at betale den sædvanlige Susele, men som desuagtet ikke kunne faae Bolig, saa skulde jeg med Fornøielse have været med til at stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling; men som Lovforslaget nu foreligger, maa jeg fraraade det ærede Thing at lade det gaa videre. Det forekommer mig, at vi maa fastholde det Princip, at man, naar et Lovforslag ikke afgiver et brugeligt Grundlag for videre Behandling, ikke bør lade det gaa videre. Det var dette Princip, man fra en vis Side vilde anvende paa det Lovforslag, der i Begyndelsen af Sessionen kom til os fra Kultusministeren, og uden at jeg iøvrigt vil sammenligne de to Lovforslag med hinanden, vil jeg dog sige, at dette Princip i nærværende Tilfælde virkelig turde være fuldkommen berettiget. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgtreds (Winther) har ikke villet erkjende, at der er en Forskjel mellem, hvad der ligger til Grund for Loven af 1850, og det foreliggende Lovforslag, ja han har endog sagt, at hvis Loven af 4de Juli ikke gif ud paa det Samme, hvorpaa hans Lovforslag gaar ud, vilde det være at stifte Folk Blaar i Diene. Jeg vil da gjøre opmærksom paa, at Loven af 4de Juli var aldeles nødvendig, fordi man i Lovgivningen saavend enhver Sjæmmel til at foretage Expropriation i det i Loven omhandlede Diemed, men det var dog omtvistet, hvorvidt man ikke ved at give denne Ret i det nævnte Diemed, gif Grundloven temmelig nær. Naar det nemlig hedder i Grundloven, at Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Eiendom, uden hvor Almenvellet kræver det, er det et Spørgsmaal, om det kan siges, at Almenvellet kræver, at Kommunen i de Tilfælde, en Mand ikke kan skaffe sig Bolig, skal skaffe ham en saadan. Desuagtet mener jeg, at Loven af 4de Juli 1850 har sin Berettigelse, medens jeg ikke kan finde, at det foreliggende Lovforslag har en lignende Berettigelse, og jeg tror, at vi ved at vedtage det, som det foreligger, vilde kunne komme til Konsekvenser eller Ting, som maaske endog vilde forbause selve den ærede Forslagsstiller. Jeg sætter, at en gift Haandværker ikke kan finde en passende Bolig, og jeg gaar ud fra, at den ærede Forslagsstiller har ment, at han ogsaa maa

have et passende Værksted, thi Boligen har jo ingen Betydning for ham, naar han ikke kan faae Leilighed til at udføre sin Profession. Naar han altsaa ikke indenfor 1500 Alen fra Byens Ugel-torv kan finde en passende Leilighed, kommer han til Magistrat eller Byraad og siger: Vær saa god og staa mig en passende Leilighed indenfor denne Afstand, og kunne I ikke, saa byg mig en Bolig, hvor jeg kan drive min Haandtering. Sæt nu imidlertid, mine Herrer, at denne Haandværker — vi have Exempler derpaa, her i Kjøbenhavn — har en aarlig Indtægt af 20—30,000 Rd. Han kan ikke finde noget passende Lokale til sin Bedrift i Nærheden af Kongens Nytorv eller Auagertorv, og altsaa skal Magistraten, naar den opfordres dertil, lade sine Bestjente gallopere omkring for at se, om de kunne finde et saadant Lokale, thi Magistraten vil ikke kunne afvise en Begjæring, der fuldstændig hjemles i Loven. Jeg ser vel, at der i Lovforslaget er brugt Udtrykket „Susly“, men det ærede Medlem har jo selv erklæret, at der slet ikke er nogen Forskjel mellem „Susly“ og Bolig — tværtimod er det to Udtryk, der komme ud paa Et —, og i Begyndelsen af § 1 siges det netop, at Loven skal komme til Anvendelse paa gifte Haandværkere, som ikke kunne skaffe sig Bolig, skjøndt de ere i Stand til at betale en i Forhold til deres Indtægter passende Susele. Den Haandværker, som jeg har omtalt, vil ifølge Lovforslaget kunne give 4000 Rd. i Løse, og for den Pris skal altsaa Magistraten skaffe ham en Bolig indenfor 1500 Alen fra Kongens Nytorv. Jeg ser iøvrigt ikke, hvorfor det netop skal være gifte Haandværkere og ikke Enkemand med Børn, der faae den i Lovforslaget tilfattede Ret. De Sidste synes dog virkelig at kunne have ligesaa megen Trang til Leilighed som den Mand, der vel har Kone, men ingen Børn. — Efter Lovforslagets hele Indhold maa jeg altsaa foreslaa, at Thinget stopper dets videre Behandling. Jeg kan i alt Fald ikke stemme for et Forslag, der kan føre til saadanne Urimeligheder som dem, jeg har nævnt.

Indenrigsministeren: Ege overfor den ærede Forslagsstiller, som endnu ikke kan indse, hvad Forskjel der er imellem hans Lovforslag og Loven af 4de Juli 1850, skal jeg ganske kort sige, uden at jeg dog ønsker dette meget strikte opfattet, at det, som betegner Loven af 4de Juli 1850 er, at den er en udvidet Fattigforanstaltning, medens det, som her foreslaaes, er noget ganske Andet. Den Forpligtelse, der paahviler Kommunerne til at skaffe husvilde Personer Susly udenfor Landet, hvorom vi ikke have nogen Lov, grunder sig paa en Ordre, som i sin Tid er afgaaet til Kjøbenhavns Fattigdirektion samt overhovedet til Fattigvæsenet. Deri ligger den store Forskjel, der er imellem Loven af 4de Juli 1850, som